

Katsaus Suomen ja EU:n lainsäädäntöhankkeisiin

Ilmasto

SYS ry:n syyspäivät 15.9.2022

Outi Kumpuvaara
Hallitussihteeri
Ympäristöministeriö / ilmastoyksikkö

Ilmastolain uudistus

- Kaksivaiheinen ilmastolain uudistus
 - 1) Kokonaisuudistus: Uusi ilmastolaki (423/2022) tuli voimaan 1.7.2022
 - 2) Ilmastolain täydentäminen: Kuntien ilmastosuunnitelma ja ilmastolain muutoksenhaku (HE ilmastolain muuttamisesta)
- Eduskunta antoi uuden ilmastolain yhteydessä lausuman (EV 60/2022 vp), jossa se edellytti, että valtioneuvosto antaa esityksen ilmastolain täydentämisestä ml. kuntien ilmastovelvoite ja ilmastolain muutoksenhaku
- Kunnan ilmastosuunnitelmavelvoitteen taustalla erityisesti budjettiriihen linjaus syyskuulta 2021

Valmistelun tilanne / HE ilmastolain muuttamisesta

- Keväällä 2022 valmistui kaksi ympäristöministeriön tilaamaa selvitystä:
 - *Kunnan ilmastosuunnitelman toteuttamisvaihtoehdot ilmastolaissa* (YM:n julkaisuja 2022:5)
 - *Uuden ilmastolain muutoksenhakusäätely* (YM:n julkaisuja 2022:10)
- Helmikuussa 2022 järjestettiin kuulemistilaisuus kunnille ja maakunnille
- HE-luonnos oli lausunnoilla 8.6-3.8.2022
- Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa

- Valmistellaan myös kaksi valtioneuvoston asetusta:
 - Ilmastopaneeli
 - Saamelainen ilmastoneuvosto

Kunnan ilmastosuunnitelma

- Ilmastolakiin lisättäisiin uusi pykälän (14 a §), jossa asetettaisiin kunnalle velvoite laatia ilmastosuunnitelma
- Velvoitteen sisältö:
 - Koskisi kaikkia kuntia – minimivaatimukset
 - Laatimisfrekvenssi – kerran valtuustokaudessa (suunnitelman hyväksyisi valtuusto)
 - Suunnitelman sisältövaatimukset: päästövähennystavoite, toimet, tiedot päästökehityksestä ja tiedot seurannasta
 - Mahdollisten sopeutumiseen tai nieluihin liittyvien tavoitteiden ja toimien yhteydessä olisi otettava ilmastolain tavoitteet huomioon
 - Kunta voisi laatia suunnitelman yhdessä alueen muiden kuntien kanssa
- Rahoitus kunnille valtionavustuksina

Muutoksenhakusääntely

- Ilmastopolitiikan suunnitelmia koskevien valtioneuvoston päätösten muutoksenhausta lisättäisiin nimenomainen säännös ilmastolakiin
 - Muutosta valtioneuvoston päätöksiin haettaisiin korkeimmalta hallinto-oikeudelta
 - Ilmastopolitiikan suunnitelmat: Kaisu-suunnitelma, sopeutumissuunnitelma, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma ja pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
- Valmistelun pohjana oikeustieteen tohtori Pekka Vihervuoren selvitys ilmastolain muutoksenhakusääntelystä
- Kunnan ilmastosuunnitelman muutoksenhaun osalta informatiivinen viittaus kuntalakiin (kunnallisvalitus)

EU:n 55-valmiuspaketti

- Komission Fit for 55 –lainsäädäntöehdotusten paketti 14.7.2021
- Yhteensä 12 lainsäädäntöehdotusta, jotka linkittyvät toisiinsa
- Ehdotukset keinoista, joilla EU vähentää päästöjään vähintään 55% 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta
- Pakettiin sisältyy muun muassa:
 - EU:n päästökaupan uudistaminen
 - EU:n nykyisen päästökaupan vahvistaminen ja laajentaminen meriliikenteeseen sekä uuden tieliikenteen ja rakennusten päästökauppajärjestelmän perustaminen
 - Ilmastotoimien sosiaalirahasto
 - Taakanjakoasetuksen uudistaminen

2030 Ilmasto- tavoitteet

Sosiaalinen
ilmasto-
rahasto

Hiilitulli-
mekanismi

Tieliikenteen
ja rakennusten
päästökauppa

EU:n
päästökaup-
pajärjestelmä
sähköntuotantoa,
teollisuutta, meren-
kulkua ja lento-
liikennettä
varten

Energia-
verodirektiivi

Maankäyttöä,
metsätaloutta
ja maataloutta
koskeva
asetus

Energiatehokkuus-
direktiivi

EU:n metsä-
strategia

Uusiutuvaa
energiaa
koskeva
direktiivi

Taakanjako-
asetus

Vaihtoehtoisten
polttoaineden
infrastruktuuria
koskeva
asetus

Henkilö- ja
pakettiautojen
hiilidioksiidi-
päästönormit

Uusi FuelEU
Maritime
-aloite

ReFuelEU Aviation
-aloite

Kiitos!

